

kønslivet og væsenlig beror på trangen til gensidig beskyttelse; fra kvindens side ydes denne i form af arbejde i huset, tilberedning af levnetsmidler etc. Antager man, at der forud for ægteskabet er gået en tilstand, hvor parringen foregik mer eller mindre i flæng, så kan det ganske vist siges, at der i denne tilstand øvedes mindre tvang af det ene køn mod det andet end på det senere trin, så at ægteskabet bliver en krigserklæring; men samtidig er det også andre hensyn, der fører kønnene sammen nu end før; forholdet imellem dem er blevet alsidigere. Man vælger sin kone uden syngerligt hensyn til sanselig tilfredsstillelse, det er den dygtige arbejderske, man har for øje.

Det må nu her vel fremhæves, at kønsforholdet på denne måde er blevet trængt tilbage som en i en vis forstand uvæsenlig faktor. Så længe drifterne leve i mennesket, kan kønsforholdet ikke ophæves, og det udøver bestandig en betydelig magt over mennesket; men medens manden kønsligt drages til den smukkeste kvinde, drages han i ægteskabet til den nyttigste: det kønslige er blevet afklædt alt hvad der kunde kaldes elskov, i alfald er elskoven ikke nogen nødvendig forudsætning for ægtefællernes kønsforhold. Ikke desto mindre våger manden med stor skinsyge over sin hustrus troskab; men denne skinsyge er af en ejendommelig beskaffenhed, idet den så godt som udelukkende gjælder kvindens utroskab uden mandens samtykke. Som regel gør manden ingen vanskeligheder ved at overlade sin kone til en god ven, en gæst el. så, han betragter konen som sin ejendom, og selv i de samfund, hvor kvindelinien hersker og konen står som den indflydelsesrigeste i huset, kan hun ikke disponere frit over sin person i kønslig henseende.

I enhver husstand leves der et dobbelt liv, et, der er vendt indefter, og et, der er vendt udefter mod det større samfund, hvoraf husstanden udgør et led. Kvinden står som bæreren af det første, medens manden står som bæreren af det siste. Den stigende kultur udvikler nu i første række samfundslivet ved at gøre relationerne mellem de enkelte husstande bestandig mere sammensatte; der uddannes efterhånden et sammensat regeringssystem, og et sammensat erhvervsliv, og det er umuligt andet, end at mændens gærning samtidig stiger i værdi. Den lægger i stedse stigende grad beslag på alle hans ånde-